

Mutyzm wybiórczy – forma lęku społecznego.

Mutyzm jest to stan, będący objawem niektórych chorób psychicznych, polegający na całkowitym milczeniu chorego, mimo zachowanej czynności narządów i ośrodków mowy. Wyróżniamy mutyzm wybiórczy (inaczej: selektywny) oraz mutyzm akinetyczny.

Mutyzm wybiórczy rozumiany jest jako forma lęku społecznego. Dzieci z mutyzmem wybiórczym potrafią i chcą mówić, ale mimo to nie mówią. Unikają mówienia, bo ono powoduje – lub w przeszłości powodowało silne napięcie. U dziecka widoczne są rumieńce, drżenie podbródka lub dolnej wargi, gorączkowe przetykanie śliny. Niektóre dzieci reagują tzw. „zastygnięciem”, „zamrożeniem”. Wszystkie dzieci, które są w stanie przypomnieć sobie swoje odczucia w trakcie mówienia, opowiadają o uczuciu blokady w gardle.

Dzieci z mutyzmem nie używają ciszy jako formy uporu i manipulacji. Mają, tak jak my wszyscy, potrzeby społeczne. **Nie mówią dlatego, że nie mogą, a nie dlatego, że nie chcą.**

Charakterystyczne cechy dzieci z mutyzmem wybiórczym to płytko ekspresyjność, zamrożony wzrok, pusty wyraz twarzy, sztywne ruchy ciała, powolność ale również wahania nastroju, zwłaszcza w domu (zachowania opozycyjne, są to dzieci, które w domu, w gronie wybranych osób są rozmowne, hałaśliwe, widoczna jest tendencja do dominowania, wybuchy złości). Ostrożność w nowych i nieznanach sytuacjach. Problemy

z zaangażowaniem społecznym, unikanie interakcji społecznych. Lęk przed popełnieniem błędu. Podwyższona wrażliwość na otoczenie – zaburzenia integracji sensorycznej. Silna potrzeba kontroli sytuacji, opór na zmiany. „Profesjonalni mimowicze” – mają perfekcyjnie opanowaną komunikację niewerbalną.

Dziecko z mutyzmem chce rozmawiać, ale nie może i nie wie dlaczego. Boi się, jak ocenią je inni. Boi się przebywania z ludźmi, ale potrzebuje ich uwagi. Chce, aby je zauważono, ale nie skupiano się na tym czy mówi czy nie.

Milczenie dziecka jest sposobem radzenia sobie z lękiem. Nie jest ono w stanie zachować milczenia dzięki sile woli.

W pracy z dzieckiem z mutyzmem należy stworzyć **bezpieczną relację** tzn.:

- ✓ powiedz dziecku, że rozumiesz jak trudno jest mu odezwać się, i będziesz szczęśliwa, kiedy już będzie gotowe mówić,
- ✓ nie zmuszaj do mówienia, nie pytaj kiedy zacznie mówić,
- ✓ zwracaj się do dziecka naturalnie, zwyczajnie,
- ✓ minimalizuj kontakt wzrokowy, podejście zabawno – śmieszne jest najlepsze,
- ✓ nie ignoruj dziecka z nadzieją, że to go zmotywuje do mówienia,
- ✓ komunikuj się z dzieckiem w naturalny sposób: komentuj bieżące zdarzenia, stwierdzaj fakty, zadawaj retoryczne pytania, zadawaj zamknięte pytania, aby dziecko mogło odpowiedzieć niewerbalnie,
- ✓ spraw aby dziecko poczuło się docenione,
- ✓ spraw aby dziecko czuło się częścią grupy, przydzielaj mu zadania,
- ✓ bądź wyczulony na prześladowania i dyskryminację wobec dziecka, samo nie jest w stanie się bronić,

- ✓ bądź jego głosem, kiedy inni pytają dlaczego nie mówi, nie rób wielkiego zamieszania, nie okazuj dużej uwagi, kiedy usłyszysz, że dziecko mówi; przyjmij to naturalnie, odnieś się do tego co mówi.

Opracowała: Eliza Ewa Siemionczyk